

Vergeven en Vergeten

J.G. Fijnvandraat

Het is iets geweldigs als je weet, dat je zonden vergeven zijn en dat je een Vader in de hemel hebt die altijd bereid is je te vergeven en de gemeenschap met je te herstellen als je een verkeerde stap doet.

Er zit echter ook een andere kant aan deze zaak, namelijk dat wij bereid moeten zijn anderen te vergeven.

Beide aspecten van vergeving worden in deze brochure behandeld. God vergeeft van harte als wij onze zonden aan Hem belijden. Vergeven wij ook van harte?

VERGEVING VRAGEN ... OF BELIJDEN?

Muggenzifterij?

Misschien merkt iemand bij het lezen van de titel van deze brochure op, dat het muggenzifterij is om tussen de beide daarin genoemde zaken onderscheid te maken.

Wel, het is helemaal niet mijn bedoeling muggen te gaan ziften, hoewel het op zichzelf nuttig is het onderscheid tussen de verschillende soorten van deze vrij lastige beestjes niet te verdoezelen. Het zou ook bepaald van onvriendelijkheid ten aanzien van de gewone steekmug getuigen als we hem niet van zijn malariacollega onderscheiden.

Mijn bedoeling is wel een klakkeloos gebruik van woorden aan de kaak te stellen en een gebrek aan inzicht te corrigeren. Tevens hoop ik dat dit betoog een verdieping van het geloofsleven ten gevolge mag hebben.

Een foutief gebed

Als uitgangspunt neem ik een gebed dat ik dikwijls heb horen uitspreken bij de aanvang van een nieuwe werkweek en dat ik nog wel hoor bij de opening van een vergadering.

Dat gebed luidt: "Here, vergeef ons de zonde, die ons ook deze week(avond) weer zal aankleven".

Nu lijkt het wat onkies om aanmerking te maken op een gebed, want dat is immers een zeer intieme zaak. Men moet echter wel bedenken dat het hier gaat om een openbaar gebed, dat namens alle aanwezigen wordt uitgesproken. Bovendien zouden we ons moeten afvragen of we ons in het gebed niet net zo nauwkeurig behoren uit te drukken als in een gesprek onder elkaar.

Natuurlijk - God weet wat we bedoelen ook al zeggen we het verkeerd. Als we echter geestelijk de positie van "man" en niet van "kind" innemen, dan is het toch wel gewenst dat we "ook spreken als een man" en afgelegd hebben "wat het kind eigen is" (1 Kor. 13:11).

Drie typische fouten

Het gebed dat ik hierboven citeerde vertoont drie typische fouten, die een merkwaardig gebrek aan inzicht verraden.

Ten eerste wordt hier bij voorbaat om vergeving gevraagd. De bidder pleit om vergeving voor kwaad, dat nog niet bedreven is.

Ten tweede wordt niet gebeden om zonde die men doet, maar om zonde die ons aankleeft.

Ten derde wordt hier geen kwaad genoemd. Er wordt niets beleden. Men laat het aan God over om uit te maken wat verkeerd is (in dit geval: verkeerd zal zijn). Op elk van die drie zaken wil ik proberen het licht van de Schrift te laten vallen.

God wil vergeven!

Welnu, nergens in de Schrift wordt ons geleerd bij voorbaat om vergeving te vragen. Natuurlijk weten we wel bij voorbaat (en wat een grond voor rust en blijdschap is dat!) dat God ons het kwaad dat we (helaas!) nog zullen doen vergeven wil. Waar zouden we blijven als dat niet zo was! We weten dat God ons wil vergeven omdat Hij een barmhartig en vergevend God is. Z6 heeft Hij zich in de Schrift bekend gemaakt.

Ik citeer een paar teksten die wel tot ons hart mogen spreken:

“De Here ging aan hem (Mozes) voorbij en riep: Here, Here, God, barmhartig en genadig, lankmoedig, groot van goedertierenheid en trouw, die goedertierenheid bestendigt aan duizenden, die ongerechtigheid, overtreding en zonde vergeeft” (Exodus 34:6, 7).

“Verootmoedigt zich mijn volk waarover mijn naam is uitgeroepen en bidden zij en zoeken (zij) mijn aangezicht en bekeren (zij) zich van hun boze wegen, dan zal Ik uit de hemel horen en hun zonde vergeven”(2 Kron. 7:13, 14). “Die al uw ongerechtigheid vergeeft” (Psalm 103: 3). “En tot onze God, want Hij vergeeft veelvuldig” (Jes. 55:7).

Het nieuwe testament laat zich evenmin onbetuigd:

“En in Hem hebben wij de vergeving” (Ef. 1:7; Kol. 1:14). “Als wij onze zonden belijden. Hij is getrouw en rechtvaardig om ons de zonden te vergeven en ons te reinigen van alle ongerechtigheid” (1 Joh. 1:9).

God vraagt van ons elkaar “zeven maal per dag” of “zeventig maal zeven maal” te vergeven (Matth. 18: 21; Luk. 17:4). We weten zeker dat de Here daarin niet bij ons zal achterblijven. maar juist het volmaakte voorbeeld geeft van steeds-weer-vergeven.

Niet bij voorbaat

De vergeving zelf krijgen we echter niet bij voorbaat. Die ontvangen we pas als de daad gedaan is en we ons met berouw tot God gewend hebben. Al de teksten die over vergeving spreken, spreken over dat berouw of sluiten het stilzwijgend in (zie: 1 Joh. 2:1; Hand. 2:38; 3:19, enz.).

Er is nog een reden waarom we niet bij voorbaat om vergeving moeten vragen. Als we dat namelijk doen, gaan we er als vanzelfsprekend van uit dat we tijdens de week die voor ons ligt of tijdens de vergadering die we houden, wel zullen gaan zondigen. Daar mogen we echter helemaal niet van uitgaan.

Veronderstel dat een van mijn kinderen ‘s morgens bij mij komt met de vraag: “Vader, wilt u mij het kwaad wel vergeven, dat ik vandaag zal gaan doen?” Wat zal ik dan antwoorden? Zal ik heel vriendelijk en neerbuigend zeggen “Zeker, dat wil ik graag doen!”? Natuurlijk niet, ik zal hem streng aankijken en zeggen: “Zo, dus jij bent van plan kwaad te gaan doen?”

Mijn zoon of dochter zal dan misschien tegenwerpen: “Zo bedoel ik het niet ... ik wil het niet echt, maar ja, ik doe nou eenmaal toch kwaad ... en wilt u me dat vast vergeven?” Dat klinkt natuurlijk al wat beter en zo komen we in de lijn van het gewraakte gebed.

Maar toch zal ik op dit verzoek niet reageren met een prompte toezegging. Integendeel, ik zal die spruit van me voorhouden dat hij er niet van uit moet gaan dat hij wat verkeerd zal gaan doen. Ik zal hem voorhouden dat hij zich moet voornemen om geen kwaad te doen en dat ik geen kwaad van hem verwacht! Zo spreekt de Schrift namelijk ook. Ik doel op 1 Joh. 2:1 waar de oude apostel Johannes opmerkt: “Mijn kinderen, ik schrijf u dit opdat gij niet zondigt”.

Zeker, er volgt: “En als iemand gezondigd heeft, wij hebben een voorspraak bij de Vader, Jezus Christus, de Rechtvaardige”.

Maar daarmee is het eerste niet te niet gedaan.

God verwacht van ons niet dat we zondigen. Hij houdt ons dat voor! En als wij bij voorbaat gaan bidden om vergeving voor kwaad dat we nog moeten doen, dan maken we het zondigen tot een vanzelfsprekendheid; en dat is fout, dat is onbijbels.

Ja maar...

Terwijl ik dit neerschrijf, hoor ik in gedachten iemand zeggen: “Ja, maar we blijven toch zondaars”.

Deze uitdrukking is echter al even onschrijftuurlijk als bij voorbaat bidden om vergeving onschrijftuurlijk is.

Principieel (voor God) zijn we namelijk geen zondaars meer. “We”, daarmee bedoel ik allen die met besef van hun verloren toestand en met berouw over hun verzondigde leven zich tot God hebben bekeerd en geloven in Jezus Christus. Zulke mensen zijn geen zondaars meer, maar kinderen van God, die het leven uit God ontvangen hebben 1).

1) In Toets 5: “Het probleem van de zonde”, is deze kwestie uitvoerig behandeld in het hoofdstuk: “Blijven christenen altijd zondaars?”

Een christen is iemand die uit God geboren is, en, zo zegt Johannes “Een ieder die uit God geboren is, doet de zonde niet” (1 Joh. 3:9).

Als een gelovige zondigt, komt dat omdat hij niet waakzaam is en hij het vlees in zich laat werken. We moeten echter de werkingen van het vlees doden (Rom. 8:13).

Een ander zal zich misschien beroepen op Rom. 7:15, 19 en andere teksten uit dat hoofdstuk. Daar is echter iemand aan het woord die zich onder de wet stelt, en die de vrijmaking waarover Rom. 8 spreekt, niet kent. In de toestand onder de wet is er geen kracht om naar Gods wil te leven; maar zodra iemand leert zien dat de wortel van zonde die in hem is in Christus is geoordeeld, en hij dat in geloof ook aanvaardt, dan kan de Geest in hem de vrucht van de Geest werken en wordt de eis van de wet in zijn leven vervuld (Rom. 8:4). Het vlees is echter nog in ons zolang we in dit lichaam verkeren en dat vlees kan alleen maar kwaad doen. Zodra we het vlees laten werken, zondigen we. We moeten echter het vlees in ons niet zijn gang laten gaan. Nooit mogen we met een foutief beroep op Rom. 7 de vermaning van 1 Joh. 2:1 te niet doen. Nooit is zondigen voor een christen een normale zaak. En bij voorbaat bidden om vergeving voor zonden die we nog moeten doen is even abnormaal.

De zonde die ons aankleeft

In het door mij gewraakte gebed wordt gebeden om vergeving voor zonde die ons zal aankleven. Wat bedoelt men daar eigenlijk mee? Spreekt de Schrift zo?

Het woord “aankleven” komt wel in de bijbel voor. Met name in de Statenvertaling, maar dan meestal in de betekenis van iemand volgen of aanhangen (zie b.v. Gen. 2:24; Ruth 1:14; 2 Sam. 20:2).

Er zijn een paar plaatsen die spreken over aankleven van kwaad. Zo in Job 31:7 waar sprake is van “aankleven van een smet aan zijn handen”. En in Psalm 101:3 getuigt de psalmist dat “het doen der afvalligen” hem “niet aankleeft”. In beide gevallen gaat het dus om verkeerde daden.

In die zin kan de uitspraak in het gebed echter moeilijk bedoeld zijn. Tenzij... men zondigen niet slechts als een normaliteit maar als een noodzakelijkheid beschouwt.

Het komt er dan immers op neer dat we bidden: “Here, vergeef ons de zonde die we nu eenmaal ook deze week wel weer zullen doen”.

Het woord “aankleven” heeft namelijk de gevoelswaarde van “aan je vastzitten” “er niet los van kunnen raken”. Een dergelijke opvatting van de onontkoombaarheid van zondigen is echter beslist in strijd met wat het nieuwe testament aangaande de christelijke levenspraktijk voorschrijft. Het Schriftwoord luidt immers: “Wandelt door de Geest en gij zult de begeerten van het vlees geenszins volbrengen” (Gal. 5:16).

Welk kwaad dan?

Men denkt bij de uitdrukking “de zonde die ons aankleeft” echter niet zozeer aan bepaalde daden.

Dat blijkt als men dit gebed probeert te concretiseren. Nonchalant woordgebruik gaat meestal gepaard met het zich uiten in vage, clichéachtige termen en een vraag om nu eens concreet te zeggen wat men bedoelt, brengt de gebruikers ervan in grote moeilijkheden.

Veronderstel dan dat men bij de aanvang van een vergadering zou bidden: “Here, wilt u ons de leugens vergeven, die we tijdens deze vergadering zullen uitspreken”.

Zo’n gebed zou wel enige opschudding veroorzaken, denk ik. Terecht! De dwaasheid van vooraf vergeving vragen zou er duidelijk mee uitkomen. Maar ook zou men misschien terugschrikken voor het als vanzelfsprekend aanvaarden, dat er op die avond gelogen zou worden.

Nu heb ik expres het woord leugens gebruikt om de zaak duidelijk te stellen. Maar als we “leugens uitspreken” door “onoprechtheden debiteren” of “halve waarheden opdissen”. vervangen, verandert dat principieel niets aan de zaak. Een dergelijk gebed zou niemand uitspreken.

Maar waarom vraagt men dan wel om vergeving voor “zonde” die ons aankleeft?

Eenvoudig omdat men meer denkt aan zondigheid dan aan zondige daden. Laat me daarvan een voorbeeld geven, dat in zekere zin als bewijs kan dienen. Na een ledenvergadering van een christelijke vereniging besloot de voorzitter zijn dankgebed aan het eind van de avond met de woorden: “Here, wilt U ons de zonde vergeven die ons ook deze avond heeft aangekleefd”. In zover stak dit gebed gunstig af bij het eerder geciteerde dat deze man tenminste niet bij voorbaat om vergeving vroeg. Op deze vergadering was een familielid van mij aanwezig, die met de voorzitter op zo goede voet stond, dat hij zich de vraag veroorloofde: “Maar wat voor kwaad hebben we deze avond dan gedaan waarvoor we vergeving moeten vragen? En zouden we dat kwaad dan niet voor de Here hebben moeten belijden?”

De voorzitter keek stomverbaasd en hakkelde: “Kwaad ... kwaad ... nou ja, ik weet niets speciaals maar bij alles wat je doet, merk je toch nog dat het kwaad in je leeft”.

Hiermee gaf de man te kennen dat hij geen duidelijk onderscheid maakte tussen het constateren van zondigheid en het doen van daadwerkelijke zonden.

Zonden en zonde

In de reeks toetsboekjes hebben we al een en andermaal gewezen op het onderscheid tussen de begrippen: “zonde” als boze natuur en “zonde” als verkeerde daad. (zie Toets 1: “Verbondskinderen” en toets 5: “Het probleem van de zonde”).

Ik wil er hier alleen van opmerken, dat God ons wel onze zonden vergeeft, maar niet onze zondigheid.

God vergeeft wat we doen, maar niet wat we zijn.

Dat laatste valt niet te vergeven. Als iemand een driftkop is, kunnen we hem een uitbarsting van drift vergeven, maar niet zijn driftige natuur.

Terecht kan men vragen of God dan met onze slechte natuur genoeg neemt. Dat doet God beslist niet. Of beter gezegd, dat heeft Hij niet gedaan. We lezen in Rom. 8:3 dat God Christus gezonden heeft in een lichaam aan dat van de zonde gelijk, en dat Hij de zonde in het vlees geoordeeld heeft. En 2 Kor. 5:21 zegt dat Christus tot zonde is gemaakt.

De boze, zondige natuur in ons is dus geoordeeld. En wij zijn wat onze afkomst als kinderen van Adam betreft met Christus gekruisigd. Wij zijn gestorven. God heeft radicaal met ons afgerekend.

Zolang we in dit lichaam zijn, zullen we echter altijd blijven bemerken dat het vlees nog in ons is. De constatering van dit feit behoeft ons echter niet te verontrusten. Het heeft ook geen zin er vergeving voor te vragen. God vergeeft ons de zondigheid niet. Hij heeft de zonde-in-ons geoordeeld. En wij hebben dat in het geloof als een feit te aanvaarden, en vanuit die blijde zekerheid kunnen en mogen we leven!

En onze verkeerde gedachten dan?

Maar als er verkeerde gedachten bij ons opkomen, kun je die dan maar zo laten gaan? Natuurlijk niet: we wijzen ze af, we oordelen ze meteen. Hier geldt het woord van Luther: “Ik kan niet verhinderen dat er vogels over mijn hoofd vliegen, maar wel dat ze mijn haren bevuilen”.

Het signaleren van een verkeerde gedachte die plotseling in ons opkomt, is het constateren dat het vlees nog in ons is. Hoe zouden we dat immers anders kunnen constateren?

Door dit feit op zichzelf zijn we echter voor God niet verontreinigd. Als we die verkeerde gedachten echter niet direct oordelen, maar ruimte geven, dan worden we verontreinigd. In dat geval zullen we het voor God moeten belijden en wel zo gauw mogelijk. Maar dat is dan een persoonlijke zaak, want het is ook een persoonlijk kwaad. Als groep hebben we die zonden te belijden die we als groep hebben bedreven.

En als er geen sprake is van leugen of bedrog, van bekvechten of uitbarstingen van drift e.d., dan heeft het geen zin te bidden om vergeving. Daarmee zou men het gebed devalueren en het besef voor wat zonde is afstompen.

Laten we het de Heer uitzoeken?

Als derde punt van kritiek op het gebed dat ik in het begin citeerde noemde ik het feit dat er om vergeving van zonde werd gevraagd, maar dat er geen zonden beleden werden.

Om het onderscheid duidelijk te maken, neem ik maar weer mijn toevlucht tot een voorbeeld.

Veronderstel dat ik 's avonds na mijn werk thuis kom en een van mijn kinderen komt bij me en zegt: "Vader, wilt u mij vergeven wat ik gedaan heb?"

Wat zal ik dan zeggen? "Ja, hoor, ik vergeef je?" Beslist niet! Mijn eerste vraag zal wezen: "Wat heb je dan gedaan?"

Zelfs al zou mijn vrouw mij van te voren verteld hebben wat er is gebeurd, zal ik toch deze vraag stellen om hem tot zelfonderzoek en zelfoordeel te brengen.

Wie kinderen heeft, weet hoeveel moeite het soms kost een kind daartoe te brengen. Maar ook ons volwassenen kost het moeite. Wanneer we aan het eind van de dag God om vergeving vragen voor het kwaad dat wij die dag gedaan hebben, dan laten we het aan God over te beoordelen wat kwaad was. De Here wil echter dat we dat zelfdoen. Wijzelf moeten nagaan wat er fout is aan ons handelen en dat open en eerlijk voor God belijden. Dat houdt zelfonderzoek in. Als we een bepaald gedrag als kwaad veroordelen remt dat ons vanzelf af hetzelfde vergrijp weer te doen.

Dit geldt in het bijzonder die dingen die niet uitdrukkelijk in Gods Woord veroordeeld worden, maar waarin ons geweten ons veroordeelt.

Natuurlijk zullen er dingen zijn, die we ons niet meer herinneren of die we niet als kwaad gesignaleerd hebben. Daar doelt David op als hij bidt: "Afdwalingen ... wie bemerkt ze? Spreek van de verborgene mij vrij" (Ps. 19:13; zie ook Ps. 139:23, 24).

Deze woorden houden echter niet in, dat we niet ons best moeten doen deze afdwalingen toch te herkennen, en als we ze opmerken ze te belijden. Dit gebed van David kan zelfoordeel en schuldenkenning niet vervangen; het komt er extra bij!

En dan mogen we wel bedenken dat David zich over dat verborgen kwaad vrij concreet uitdrukt.

David, een voorbeeld

We willen nu nagaan wat de Schrift over erkenning van kwaad zegt. In Lev. 5:5 lezen we dat een Israëliet die onbewust gezondigd had een zondoffer moest brengen zodra hij zich zijn kwaad bewust wordt. En, zo staat er, "dan zal hij belijden waarin hij gezondigd heeft". Dat houdt in dat de Israëliet man en paard moest noemen. We lezen dat zo mooi van David in Ps. 32:5. Zijn woorden luiden: "Mijn zonde maakte ik U bekend, en mijn ongerechtigheid verheelde ik niet".

En na de moord op Uria bad deze vrome, maar toch ook falende koning: "Red mij van bloedschuld, o God" (Ps. 51:16).

Als we belijden ...

Het nieuwe testament laat precies hetzelfde geluid horen. We lezen van hen die zich door Johannes lieten dopen dat ze dat deden "onder belijdenis van hun zonden".

En hoewel er ongetwijfeld wel kwaad zal zijn geweest dat ze zich op dat moment niet herinnerd zullen hebben, zal het hen toch gegaan zijn als Zacheüs, die wist wat zijn zwakke punt was en sprak: "Als ik iemand iets ontnomen heb door valse aanklacht, geef ik dat vierdubbel terug" 1).

1) Hierbij ga ik uit van de verklaring, dat Zacheüs nu tot dat besluit was gekomen en niet van de verklaring als zou dit de handelwijze zijn die Zacheüs altijd al gevolgd had.

De verzekering in 1 Joh. 1:9 laat ook niets aan duidelijkheid te wensen over. Deze luidt niet: “als wij vergeving vragen”, maar: “als wij onze zonden belijden, Hij is getrouw en rechtvaardig om ons de zonden te vergeven en ons te reinigen van alle ongerechtigheid”.

Belijdenis als volk

Iemand zou kunnen opmerken dat het in deze gevallen om persoonlijke belijdenis gaat en dat je dit maar niet zo op een groep kunt overbrengen. Bidden of belijdenis doen namens een groep zou alleen maar in algemene, vage termen kunnen geschieden. We zullen zien of dit juist is.

Als we daartoe Ezra 9 opslaan, ontdekken we dat de schriftgeleerde Ezra met naam en toenaam de zonden van het volk voor de Here belijdt (Ezra 9:12-5).

Hetzelfde geldt van de grote verootmoedigingsdag tijdens Nehemia's verblijf in Jeruzalem.

We lezen eerst: “De nakomelingen van Israël scheidden zich af van alle vreemdelingen en zij stelden zich op en deden belijdenis van hun zonden en van de ongerechtigheden hunner vadersen” (Neh. 9:2).

Later merken we op dat ze daar ook de zonden van hun vadersen en die van henzelf met naam en toenaam noemen (vs. 16, 17, 18, 26, 29b, 33, 34).

Aan deze twee voorbeelden kunnen we het voorbeeld van Daniël toevoegen. Hij spreekt wel niet namens een om hem verzamelde schare, maar hij voelt zich wel de vertegenwoordiger van het volk en ook hij belijdt hun zonden (Dan. 9).

Vergeving vragen niet voldoende?

De hier gegeven voorbeelden spreken voor zichzelf. Ze laten duidelijk zien dat zonden beleden moeten worden. Nu kan men opmerken dat vergeving vragen toch wel voldoende is. God weet toch wat er fout is? Beter zelfs dan wij het beseffen. Wie zo redeneert heeft echter ook niet meer te bidden, want God weet wel wat we nodig hebben en wat we Hem zeggen willen. De Heer wil echter deze oefening van onze afhankelijkheid en van zelfoordeel.

Die is nodig voor ons. God oefent ons daardoor in de gemeenschap met Hemzelf. De verborgen omgang met God is nodig voor ons geestelijk leven. Zo is ook duidelijk schuldbelijdenis nodig.

Als we dat uit zijn Woord hebben leren verstaan, verwacht de Heer dat we naar die kennis handelen. Dat wil natuurlijk niet zeggen, dat God niet zou letten op ons gebed als de bewoordingen niet goed zouden zijn. Gelukkig niet. En het is nog altijd beter met een verootmoedigd hart om vergeving te vragen dan met een juist geformuleerde schuldbelijdenis tot de Here te naderen terwijl ons hart er niet of slechts ten dele achter staat. Zo moeten we echter de zaken niet tegen elkaar uitspelen. Het een hoeft het ander niet uit te sluiten. God mag van ons verwachten dat we met geestelijk inzicht én in oprechtheid tot Hem naderen.

Terloops wil ik wijzen op de Kananese vrouw die de Here om hulp vroeg met de woorden: “Ontferm U over mij, Heer, Zoon van David”.

Als zodanig had zij echter geen recht op de Heiland. Zij behoorde niet tot Israël. De Here brengt haar dat onder ogen met de woorden: “Ik ben alleen gezonden tot de verloren schapen van het huis Israëls”. Ze moest leren beseffen waar ze stond. Als ze daarop roept: “Heer, help mij” en te kennen geeft dat ze slechts aanspraak maakt op “kruimels”, wordt ze geholpen (Matth. 15:21-28).

Dit voorbeeld bewijst dat we niet klakkeloos tot God moeten naderen maar in het besef van onze positie.

Welnu, hetzelfde geldt van de erkenning van schuld. Geen klakkeloos, onnadenkend vergeving vragen, waarbij we het aan de Heer overlaten uit te maken wat fout is, maar de zonden met naam en toenaam belijden.

En het “onze Vader” dan?

Nu zou men kunnen wijzen op het feit dat er in de Schrift verschillende beden om vergeving vermeld staan. Zo smeekt Mozes om vergeving (Ex. 12:32; 34:9). Maar in dat geval is het kwaad terdege openbaar. Mozes hoefde daar niets meer van te zeggen. Zo smeekt koning Salomo in zijn inwijdingsgebed bij de tempel de Here om Israël zijn zonden te vergeven. Maar hij laat daaraan vooraf gaan: “en (als) zij zich bekeren en uw naam belijden” (1 Kon. 8:33, zie vs. 35, 38, 48). Daniël doet hetzelfde (Dan. 9:19), maar we hebben al gezien dat daaraan een uitgebreide schulderkenning voorafging.

Welnu, hetzelfde kan opgemerkt worden van de bede in het “onze Vader”: “En vergeef ons onze schulden, zoals ook wij vergeven onze schuldenaren” (Matth. 6:12).

Het is beslist niet de bedoeling van de Heer dat we deze woorden gebruiken zonder te beseffen wat onze zonden zijn en zonder dat we deze zonden erkennen. Dat blijkt wel uit het vervolg: “Zoals ook wij vergeven onze schuldenaren”.

Van die schuldenaren verwachten wij immers ook dat ze erkennen wàt hun fout is geweest.

De Heer geeft hier ook niet een formuliergebed, maar een voorbeeldgebed. Dat laat zich al afleiden uit het feit, dat dit gebed bij Mattheüs en Lukas niet gelijkloënd is.

We mogen de compacte vorm waarin dit gebed geformuleerd is niet misbruiken om het onderwijs dat de Schrift op andere plaatsen geeft aan de kant te zetten.

Nogmaals wil ik herhalen dat het bij ons bidden en bij ons schuld erkennen in de eerste plaats op het hart aankomt. Beter gebroken woorden met een gebroken hart, dan feilloze formuleringen met een onbewogen gemoed.

Maar... als iemand een brandoffer van een rund kan brengen en hij volstaat met een paar tortelduiven, zou hem dat tot eer strekken? (Lev. 1:3, 14).

En als iemand geestelijk de positie van een man inneemt is het dan een aanbeveling als hij stamelt als een kind? (1 Kor. 13:11). En als iemand weet wat schuldbelijdenis inhoudt, is hij dan klaar met in vage zin om vergeving te vragen? Ik dacht van niet. Ook hier geldt dat we tot volle groei moeten voortgaan. Eveneens is hier het woord van Paulus op zijn plaats:

“Zo velen dan als wij volmaakt (geestelijk volwassen) zijn, laten wij zo gezind zijn; en als gij anders gezind zijt, God zal u ook dat openbaren. Maar waartoe wij gekomen zijn, laten wij onze wandel in hetzelfde spoor voortzetten” (Fil. 3:15-16).

GOD VERGEEFT, VERGEVEN WIJ OOK?

Vergeving en vergeving is twee

In het eerste deel van dit boekje is het begrip “vergeving” ter sprake gekomen. We hebben er toen in algemene zin iets van gezegd zonder onderscheid te maken tussen de verschillende aspecten die er aan de kwestie van vergeving zitten.

We willen daar nu iets dieper op ingaan en onderscheiden:

- a. de vergeving, die de zondaar ontvangt als hij zich tot God bekeert, en
- b. de vergeving, die kinderen van God ontvangen als ze na gezondigd te hebben hun zonden belijden.

De eerste vergeving heeft te maken met het wegdoen van onze zondeschuld wat de eeuwigheid betreft en staat gelijk met de verlossing, die ons deel is.

We lezen er in Efeze 1:7 dit van:

“In Hem (Christus) hebben wij de verlossing door zijn bloed, de vergeving van de misdaden, naar de rijkdom van zijn genade”. Kolosse 1:14 getuigt hetzelfde in bijna gelijke bewoordingen. We lezen daar:

“In wie (Christus) wij de verlossing hebben, de vergeving van de zonden”.

Op dit aspect van de vergeving heeft ook Ef. 4:32 betrekking. In dat vers worden we opgeroepen elkaar te vergeven. “zoals ook God in Christus u vergeven heeft”.

In de Kolossebrief komt dit aspect van de vergeving nog tweemaal aan de orde en wel als volgt:

“En u, toen gij dood waart in de misdaden en de onbesnedenheid van uw vlees, heeft Hij mee levend gemaakt met Hem en Hij heeft ons alle misdaden vergeven en de schuldbrief, die tegen ons getuigde ... heeft Hij uitgewist” (Kol. 2:13).

“Verdraagt elkaar en vergeeft elkaar, als de een tegen de ander een klacht heeft; zoals ook Christus u vergeven heeft” (Kolosse 3:13).

De laatste tekst is bijna gelijk aan Ef. 4:32. Het enige verschil is, dat hier de vergeving aan Christus toegeschreven wordt. (Dit is dan tevens een van de vele bewijzen dat Jezus Christus waarlijk God is).

Herstel van gemeenschap

Het tweede aspect van de vergeving heeft te maken met het herstel van gemeenschap hier op aarde. Als een gelovige zondigt, wordt de goede betrekking tussen de Vader en zijn kind verbroken. Het is net zoals wanneer een kind tegen zijn ouders verkeerd doet. Die zonde verbreekt de goede verstandhouding. Het kind blijft kind, maar de sfeer in het gezin is bedorven, zolang dat kind zijn zonde niet belijdt. Wanneer dat kind net doet alsof er niets gebeurd is, zullen de ouders het toch wel laten merken, dat er iets niet in orde is. Het ongedwongen onderlinge verkeer is onderbroken. Er zit wat. Zodra dat kind echter zijn verkeerde daad erkent, vergeven zijn ouders hem. Een dikke zoen van pa en ma bezegelt de vergeving en opgelucht gaat de kleine overtreder weer spelen. Hopelijk teken ik hier niet een achterhaald beeld van een situatie in een christelijk gezin. Helaas komt in vele gezinnen deze situatie niet meer voor en dat niet omdat de kinderen zulke lievelingetjes zijn, maar omdat over kwaad, dat de kinderen doen niet meer met hen gesproken wordt.

Maar ter zake. Over het hier bedoelde aspect van de vergeving schrijft de apostel Johannes in 1 Joh. 1:9. Hij schrijft aan gelovigen, zoals o.a. uit 1 Joh. 2:1 en 12-20 blijkt. In de genoemde tekst lezen we dit:

“Als wij onze zonden belijden, Hij is getrouw en rechtvaardig om ons de zonden te vergeven en ons te reinigen van alle ongerechtigheid”.

De apostel koppelt de vergeving niet aan de genade, zoals in Ef. 1:9 het geval is, maar aan de trouw en de rechtvaardigheid van God. Er slaat niet: “God is genadig om ons de zonden te vergeven”, maar: “God is getrouw...”

Christus heeft ons namelijk gekocht met de prijs van zijn bloed. God is getrouw ten opzichte van Christus om ons te herstellen als we gezondigd hebben. Eveneens is Hij getrouw ten opzichte van ons.

Hij heeft ons voor zijn rekening genomen en Hij verwerpt ons niet. Hij wijst ons niet af als we na gezondigd te hebben ons met belijdenis tot Hem wenden. God is ook rechtvaardig. Voor de betreffende zonde is Christus gestorven. Ook voor de zonden die we na onze bekering doen heeft Christus geboet op het kruis.

Wanneer wij onze zonden belijden dan handelt God volgens recht als hij ons vergeeft en herstelt.

Gods regering hier op aarde

Als de zondaar weigert zijn schuld voor God te erkennen en als hij “in zijn zonde sterft”, dat wil zeggen als een onboetvaardige, dan heeft dat vreselijke gevolgen voor de eeuwigheid. De Schrift is daar niet onduidelijk over en spreekt over het eeuwig oordeel, dat zo iemand wacht.

Behalve dat zal het kwaad dat iemand doet ook al zijn gevolgen meebrengen in dit leven. De stelling “wat iemand zaait, zal hij ook maaien” wordt niet alleen in de eeuwigheid bewaarheid, maar veelal ook in dit leven.

Het eerste vinden we in Gal. 6:8: “Want wie voor zijn eigen vlees zaait, zal uit het vlees verderf oogsten; maar wie voor de Geest zaait, zal uit de Geest het eeuwige leven oogsten”.

Over het tweede, het oogsten in dit leven, handelt het Spreukenboek op bijna elke bladzij.

Een zeer bijzonder geval van deze Godsregering zien we in het boek Daniël. In hoofdstuk 4 lezen we dat Nebukadnezar door middel van een droom een oordeel aangekondigd krijgt. In de regering van God zou zijn hoogmoed gestraft worden. Een geestesziekte, waarschijnlijk lypanthropie, zou hem treffen (wolfmensziekte: de mens beeldt zich in een dier te zijn).

Dit lot was echter niet onvermijdelijk. De profeet Daniël vermaant de koning namelijk met deze woorden: “Daarom, o koning, laat mijn raad u welgevallig zijn: doe uw zonden te niet door rechtvaardigheid en uw ongerechtigheden door erbarming jegens ellendigen - of er misschien verlenging van uw rust wezen mocht” (Dan. 4:27).

Het is duidelijk, dat we door goede daden te verrichten geen enkele zonde kunnen uitwissen wat de eeuwigheid betreft. Maar wat Gods regering betreft kon Nebukadnezar het vreselijke lot afwenden als hij zijn leven beterde en hij zich voor God verootmoedigde. Helaas doet de koning het niet. De kastijding van de Heer treft hem. Maar na zeven jaar volgt er een herstel. Dan erkent Nebukadnezar zijn hoogmoed en veroordeelt die. Hij geeft God de eer en wordt in zijn koningschap hersteld.

Er is dus ook een vergeving, die te maken heeft met de regering van God hier en nu.

Welnu, onder die Godsregering vallen ook de gelovigen. Als gelovigen zondigen en zij weigeren hun schuld te erkennen dan heeft dat zeer ernstige consequenties. We komen dan onder de tucht van de Heer. Dan oogsten we net zo goed als de ongelovigen wat we zaaien. De ongelovige heeft als schepsel met God, zijn Schepper en Regeerder te maken. De gelovige heeft met diezelfde God te maken; deze God is echter tevens zijn Vader. De tucht die God over de gelovigen uitoefent is niet slechts de tucht van Schepper over schepsel, maar ook die van de Vader over zijn kind.

Een kleine illustratie kan het samengaan van verschillende betrekkingen in de tucht duidelijk maken. Ik heb eens in een klas gezeten waar ook de zoon van de onderwijzer inzat. Als die jongen iets uithaalde zei zijn vader niet: O, jij bent mijn zoon dus jij valt buiten de tucht van mij als onderwijzer. Nee, hij strafte zijn zoon net zo goed als de andere kinderen.

En nog eerder zelfs. Hij strafte hem dan niet alleen als onderwijzer, maar ook als vader.

Evenzo zondigde de zoon niet slechts tegen zijn leraar, maar ook tegen zijn vader. Die beide betrekkingen waren niet te scheiden.

Welnu, gelovigen hebben met de Godsregering te maken, maar de tucht die ze ondervinden heeft voor hen tevens het karakter van de tuchtiging van de Vader over zijn kind.

In de eerste brief aan de Korinthiërs vinden we de tucht van de Heer over de zijnen duidelijk aangegeven en wel in verband met zonde in de Gemeente ... Tevens leren we daar het doel kennen dat God met die tucht heeft. Het gedeelte dat ik bedoel, luidt als volgt:

“Want wie eet en drinkt, die eet en drinkt zichzelf een oordeel, als hij niet onderscheidt het lichaam van de Heer. Daarom zijn er onder u vele zwakken en zieken en niet weinigen zijn ontslapen. Als wij echter onszelf oordeelden, zouden wij niet geoordeeld worden; maar als wij geoordeeld worden, dan worden we door de Heer getuchtigd, opdat wij niet met de wereld zouden veroordeeld worden” (1 Kor. 11:29-32).

God tuchtigt ons dus juist omdat we de zijnen zijn en omdat Hij ons niet met de wereld veroordelen wil.

God spaart de zijnen deze tucht, die deel is van de Godsregering dus niet. Juist niet. In het oude testament vinden we dit ook met het oog op Israël. Zo lezen we in Amos 3:2: “U alleen heb Ik gekend uit alle geslachten van het aardrijk; daarom zal Ik al uw ongerechtigheden aan u bezoeken”.

En in Jer. 46:28 wordt het zo gezegd:

“Want Ik zal met alle volken waaronder Ik u verstrooid heb, voorgoed afrekenen, maar met u zal Ik niet voorgoed afrekenen, doch Ik zal naar recht u tuchtigen, al zal Ik u zeker niet vrij laten

uitgaan”. Aan deze tucht komt echter een eind als er schulderkenning plaatsvindt. Dan wendt God de tucht af en vergeeft Hij.

Voorwaarden voor vergeving

We hebben dus twee aspecten aan de vergeving onderscheiden:

- a. de vergeving, die we als zondaar ontvangen met het oog op de eeuwigheid;
- b. de vergeving, die we ontvangen in de Godsregering op aarde; ze bestaat in het afwenden van de tucht van de Schepper over zijn schepsel.

Voor de gelovigen is dat tevens het afwenden van de tucht van de Vader over zijn kind en het herstel van gemeenschap.

Voor beide soorten vergeving gelden vrijwel identieke voorwaarden. De vergeving met het oog op de eeuwigheid, de verlossing dus, wordt alleen geschonken als er oprecht berouw is. Het afwenden van Gods tucht hier op aarde geschiedt ook op grond van berouw. We zagen het bij Nebukadnezar. Het valt ook op te merken in het boek de Richteren. Als Israël afwijkt zendt God de vijanden om het volk te tuchtigen. Komen de Israëlieten tot inkeer, dan zendt God een richter, die bevrijding schenkt, zie b.v. Richt. 10:10-16. Hoewel we in het geval van Achab niet van vergeving kunnen spreken, zien we toch dat God de kastijding uitstelt als Achab tekenen van berouw en verootmoediging vertoont (1 Kon. 21:29).

Berouw is dus nodig. Het geval van Achab laat zien, dat als er berouw is, God daar niet aan voorbij gaat, maar er rekening mee houdt. Zo is ook voor het kind van God nodig dat het met oprecht berouw zijn zonden belijdt wil er vergeving plaatsvinden.

Nauw verbonden met het voorgaande is de kwestie van de gezindheid, die we ten opzichte van anderen openbaren. Wanneer een zondaar zich tot God wendt zal God hem niet aannemen als hijzelf niet vergevensgezind is ten opzichte van zijn naaste. Voor het kind van God dat herstel van gemeenschap met de Vader zoekt geldt precies hetzelfde. Op deze kwestie komen we nog terug.

Kindschap en discipelschap

Er is nog iets dat onze aandacht vraagt, en dat is het onderscheid tussen kindschap en discipelschap. Iedere gelovige mag God zijn Vader noemen. Wij zijn kinderen van God. En Jezus Christus noemt ons zijn “broeders”. We zijn daarmee in een betrekking gebracht, die gekenmerkt wordt door het bezit van leven uit God en door liefde. Daarnaast echter zijn we discipelen in het Koninkrijk. Zo gezien is Christus onze Heer, onze Gebieder. Deze betrekking wordt gekenmerkt door verantwoordelijkheid. De sfeer van het koninkrijk omvat allen, die Christus als Heer belijden, of die belijdenis nu oprecht is of niet. De bijbel spreekt nooit over ware en niet-ware kinderen van God, maar alleen over kinderen van God. Onderscheid tussen echt of niet echt is hier niet op zijn plaats. Wie niet wedergeboren is, is geen kind van God, punt uit. Ten opzichte van het discipelschap ligt de zaak echter anders. In Joh. 8:31 lezen we, dat de Here Jezus tot Joden die in Hem geloofden als de Messias zegt: “Als gij in mijn woord blijft, zijt gij waarlijk mijn discipelen”. En in Matth. 7:22 is sprake van mensen, die Christus Heer noemen, maar met wie het er toch niet goed voorstaat.

Het moet ons dan ook niet verwonderen dat er een onderscheid valt op te merken tussen de aanwijzingen betreffende vergeving die we in de evangeliën vinden, waar het over het discipelschap gaat en de aanwijzingen die we in de brieven tegenkomen, waar we gezien worden als levend gemaakt met Christus. Zonder dit nader uit te werken wijs ik hier alleen op het verschil tussen Matth. 6:12 en 15 en Ef. 4:32.

Voor alle duidelijkheid volgt nu nog even een samenvatting van het voorgaande:

1. Er is een onderscheid tussen de vergeving met het oog op de eeuwigheid en de vergeving met het oog op de Godsregering hier op aarde.
2. De eerste vergeving ontvangt de zondaar als hij zich bekeert. Dit houdt zijn verlossing in: zijn zondelast is voor eeuwig van hem weggedaan.
3. Zowel de mens in het algemeen als de gelovige heeft te maken met de Godsregering.

Voor de gelovige betekent de Godsregering tevens de tucht van de Vader over zijn kind.

4. De gelovige is niet alleen kind van God, maar ook discipel in het Koninkrijk.

Het eerste ziet op wat God aan ons gedaan heeft en van ons gemaakt heeft, het tweede heeft met onze verantwoordelijkheid te maken. De aanwijzingen betreffende de vergeving vertonen dan ook verschillen naar gelang we als kinderen van God en leden van Christus of als discipelen worden aangesproken.

Na deze inleiding gaan we een onderzoekingstocht beginnen naar de Schriftgegevens betreffende de vergeving, die God ons geeft en de vergeving, die wij anderen schenken.

We zullen daarbij op enkele moeilijkheden stuiten, die echter gemakkelijk op te lossen zijn door de hiervoor geschilderde aspecten in het geding te brengen.

Al vragen opwerpend en oplossingen aandragend zullen we proberen ons dit onderwerp eigen te maken. Waarbij het uiteraard er niet om gaat ons hoofd te vullen met alleen maar kennis, maar ons geloofsleven te verrijken en onze verantwoordelijkheid goed onder ogen te zien.

Als gij niet van harte vergeeft

Het is iets geweldigs als je weet, dat je zonden vergeven zijn en dat je een Vader in de hemel hebt die altijd bereid is je te vergeven en de gemeenschap met je te herstellen als je een verkeerde stap doet.

Er zit echter ook een andere kant aan deze zaak, namelijk dat wij bereid moeten zijn anderen te vergeven.

Jezus Christus heeft de begrippen “vergeving ontvangen” en “vergeving schenken” op wel zeer indringende wijze met elkaar verbonden. Hij heeft dat gedaan door de gelijkenis te vertellen van de slaaf die tienduizend talenten schuldig was. Deze man kreeg van de koning kwijtschelding van zijn schuld. Maar zelf liet hij een medeslaaf die hem honderd denaren schuldig was in de gevangenis werpen. Zijn heer werd toen hij dat hoorde verschrikkelijk boos en liet hem grijpen en folteren tot dat hij heel zijn schuld betaald zou hebben.

De Here Jezus besluit dat onderricht met deze woorden: “Zo zal ook mijn hemelse Vader u doen, als gij niet, een ieder zijn broeder, van harte vergeeft” (Mattheüs 18:35).

Maar we hebben toch al de vergeving?

Deze gelijkenis plaatst ons voor een moeilijkheid als we het onderwijs van de brieven in het nieuwe testament erbij betrekken. In die brieven wordt namelijk gezegd, dat we in Christus de vergeving van onze zonden hebben.

Ik denk aan Efeze 1:7 waar staat:

“In Hem hebben wij de verlossing door zijn bloed, de vergeving van de misdaden, naar de rijkdom van zijn genade, waarmee Hij ten opzichte van ons overvloedig is geweest in alle wijsheid en inzicht”.

En eenzelfde uitspraak vinden we in Kol. 1:14.

Als wij onze broeder een bepaalde zaak niet willen vergeven, trekt God de vergeving die we hebben dan in, net als bij de man in de gelijkenis? Dat zou dan toch betekenen dat we verloren zouden gaan?

En gelovigen kunnen toch niet meer verloren gaan? 1)

1) Zie “Kunnen gelovigen nog verloren gaan?”, door J. G. Fijnvandraat.

Of hebben we met Matth. 18 niets te maken en moeten we ons enkel met het onderricht uit de brieven bezighouden?

Een voorbeeld uit de praktijk

Het probleem waar we hier op stuiten is eenvoudig op te lossen door te bedenken, dat de Here Jezus zijn discipelen de beginselen van het koninkrijk voorhoudt. Paulus daarentegen schrijft aan de ge

lovigen als mensen, die naar het raadsbesluit van God uitverkoren zijn en in Christus gezet in de hemelse gewesten. Paulus gaat uit van wat God aan ons gedaan heeft; de Heer Jezus wijst zijn discipelen op hun verantwoordelijkheid. Hun gedrag moet duidelijk maken, dat ze waarlijk discipelen zijn.

Hoe we met dit laatste in de praktijk te maken kunnen krijgen, kan ik het beste duidelijk maken door een voorval te vertellen, dat we in ons evangelisatiewerk hebben meegemaakt.

We stonden met ons mobiele evangelisatiegebouw ergens in een dorp in Friesland. In dat dorp woonde een vrouw, die in onmin met haar dochter leefde. De twee wilden elkaar niet vergeven wat er voorgevallen was.

Beiden kwamen in onze zaal, maar ze hadden zo'n hekel aan elkaar, dat ze nooit op dezelfde avond kwamen. Zag de moeder haar dochter gaan dan bleef zij thuis en omgekeerd ging de dochter weer terug als ze merkte dat haar moeder in de zaal was. Ondertussen kon de moeder heel vroom doen. Had je haar gevraagd of ze een christin was dan zou ze dat beaamd hebben. Ze ging trouw naar de kerk en nu kwam ze bovendien nog in de evangelisatiebijeenkomsten - wat wilde je nog meer? In het begin hadden we deze situatie niet door. Toen we er echter achter kwamen, hebben we op een avond gesproken over vier "indiens" uit de bijbel, namelijk:

- a. Indien gij u bekeert ... (Luk. 13:3, 4)
- b. Indien gij u niet verandert ... (Matth. 18:3)
- c. Indien gij niet gelooft ... (Joh. 8:24)
- d. Indien gij niet van harte vergeeft ... (Matth. 18:35)

Daarbij brachten we naar voren, dat alle uiterlijke vroomheid ten spijt, God ons niet zal vergeven als wij niet willen vergeven. Het niet willen vergeven toont namelijk dat ons hart onbekeerd is. We kunnen wel "Here, Here" roepen, maar dat betekent nog niet dat we gelovigen zijn. De vergeving, ons in Jezus Christus toegezegd, gaat ons dan voorbij.

Het gaat er dus niet om, dat een gelovige alsnog verloren zou gaan, maar dat een naam-christen de vergeving, die in principe voor hem beschikbaar is, niet ontvangt.

Of kan God vergeving intrekken?

In het bovenstaande heb ik gesproken over vergeving die in principe voor ons beschikbaar is. In de gelijkenis van Mattheüs 18 heeft de koning aan de eerste slaaf echter alle schuld al kwijtgescholden. Passen we dit toe op Gods vergeving, dan zou de Here God dus schuld kunnen vergeven en die vergeving weer kunnen intrekken als wij onbarmhartig tegenover onze broeder zijn. Het is erg moeilijk je voor te stellen, dat de Here God zo op zijn beslissing terug zou komen, wat betreft de vergeving die we als zondaar ontvangen voor de eeuwigheid.

Toch laat het oude testament zien dat God op bepaalde beslissingen terugkomt al naar de wijze waarop de mens zich gedraagt. (Zie 1 Sam. 15:10, 35 maar vgl. vs. 29; Jona 3:9; 4:1-11; Jer. 18:5-12). Wie zou Hem dat verbieden? Per slot van rekening is Hij de soevereine God.

Maar in deze gevallen gaat het om zijn regering wat verhoudingen op aarde betreft en niet om beslissingen die betrekking hebben op de eeuwige toestand van de mens.

In Ef. 1 gaat het daarentegen niet om Gods regering maar om Gods raadsbesluiten. De vraag is dus of God mensen die Hij uitverkoren heeft van vóór de grondlegging der wereld (zie vs. 4), die Hij tot het zoonschap bestemd heeft en die Hij in die zin begenadigd en vergeving geschonken heeft weer van zich af kan stoten. Dat zou wel tegen heel erg tegen de Schrift indruisen!

We zullen de vergeving waar het in Matth. 18 om gaat dan ook moeten zien als in principe toegezegde vergeving.

Geen vergeving in het vooruitzicht

Voor deze verklaring pleiten andere uitspraken, die we in hetzelfde evangelie tegenkomen.

Zo lezen we in het "Onze Vader" met betrekking tot de vergeving: "En vergeef ons onze schulden zoals wij vergeven onze schuldenaren".

En dan volgt er: “Want als gij de mensen hun misdaden vergeeft, zal uw hemelse Vader ook u vergeven, maar als gij de mensen hun misdaden niet vergeeft, zal ook uw Vader uw misdaden niet vergeven” (Matth. 6:12, 14, 15).

Vergelijken we dit met Matth. 18, dan valt dadelijk op, dat in Mattheüs 6 geen sprake is van reeds ontvangen vergeving, die weer wordt ingetrokken. Neen, er wordt eenvoudig geen vergeving in het vooruitzicht gesteld.

Zo werpt dit gedeelte al licht op de moeilijkheid, waar we bij de gelijkenis op gestuit zijn. Maar er is meer.

Nog voor het kruis!

We moeten ook niet vergeten, dat toen de Here Jezus tot zijn discipelen sprak het werk op het kruis nog niet volbracht was. Van een vergeving of verlossing van schuld eens voor altijd hadden de discipelen nog geen begrip.

De Here Jezus sprak over God als hun Vader in de hemel, maar wat kindschap van God betekent was hen niet bekend. De raadsbesluiten van God, zoals die in de Efezebrief worden beschreven, waren hen nog niet geopenbaard.

De Heer sprak hen aan als discipelen van het koninkrijk. Noodzakelijkerwijs had de vergeving waarover de Heer hen onderhield het karakter van vergeving hier en nu. Het gaat dus om de vergeving als daad van Gods regering hier en nu en niet om de vergeving, die we naar Gods raadsbesluit in Christus bezitten. Als een discipel zijn medediscipel, zijn broeder, niet vergeeft dan zal God hem niet vergeven als hij gezondigd heeft, maar hem zijn zonde hier en nu in rekening brengen.

Om het populair te zeggen: geen honderd of duizend “Onze Vaders” brengen dan verandering in zijn situatie. Hij valt onder de tucht van God.

Het verschil met Efeze 4

Er valt ook een verschil op te merken tussen de bede uit het Onze Vader: “En vergeef ons onze schulden zoals ook wij vergeven onze schuldenaren” (Matth. 6:12) en het voorschrift dat we in Ef. 4:32 vinden. Daar schrijft Paulus dat we elkaar moeten vergeven, zoals ook God in Christus ons vergeven heeft (vgl. ook Kol. 3:13).

Dat verschil is kenmerkend. Vóór het kruis wordt gesproken over Gods vergeving als een gevolg van of vervolg op onze vergeving. Na het kruis is het precies omgekeerd. Daar volgt de vergeving die wij elkaar schenken op de vergeving die we van God ontvangen hebben.

Anders gezegd: vóór het kruis wordt er voorwaardelijk gesproken over Gods vergeving, na het kruis wordt die vergeving als uitgangspunt genomen. Dat houdt verband met het feit dat in Mattheüs regels gegeven worden voor het koninkrijk der hemelen. In de Efeze- en Kolossebrief echter worden de gelovigen aangesproken naar wat ze zijn volgens Gods raadsbesluit, als leden van de gemeente, die het lichaam van Christus is.

Hoewel er raakvlakken zijn tussen deze beide begrippen, zijn er ook verschillen.

Dat blijkt wel heel duidelijk als we de gelijkenis van het onkruid onder de tarwe vergelijken met wat Paulus over bozen in de gemeente schrijft. Volgens de gelijkenis moet men in het koninkrijk onkruid en tarwe beide laten opgroeien tot de oogst. Aan de gemeente schrijft de apostel echter dat de boze uit het midden moet worden weggedaan (vgl. Matth. 13:24-30; 36-43 met 1 Kor. 5:1-13).

In het kader van dit geschrift is het niet mogelijk het verschil tussen koninkrijk en gemeente uitvoerig te behandelen. Laat het bovenstaande voldoende zijn om aan te geven dat er verschil is. Het koninkrijk omvat een ruimer terrein dan de gemeente. Het omvat in deze tijd allen die Jezus Christus Heer noemen. De term “koninkrijk” geeft ook aan dat we te maken hebben met Gods regering. En de Godsregering houdt rekening met het gedrag van de onderdanen. Daar geldt: “als gij niet vergeeft vergeeft God u niet”.

De gemeente echter is het voorwerp van Gods genadige verkiezing. Allen die genade hebben ervaren zullen zich gedragen zoals God zich ten opzichte van hen gedragen heeft.

Vergeving als zondaar - vergeving als kind

Als nu iemand werkelijk in God en Christus gelooft, kan hij dan zeggen dat de waarschuwingen van Matth. 5:25-26; 7:14, 15 en 18:21-35 voor hem niet gelden omdat wat daar geschreven staat alleen op naam-christenen slaat? Zo gemakkelijk kan men zich er niet van afmaken! Zulke ernstige uitspraken dienen ons wel degelijk ter harte te gaan. Het zijn toetsstenen voor onze gezindheid, ze fungeren als waarschuwing, en dienen als aansporing om vergevingsgezind te zijn.

Hier past een vergelijking met Hebr. 6:1-12. Hoewel de schrijver van de Hebr. brief helemaal niet veronderstelt dat zijn lezers tot de schijnheiligen en de afvalligen behoren beschrijft hij hen toch het lot van zulke mensen met het oogmerk om hun ijver aan te wakkeren (zie Hebr. 6:4-8 in het licht van vs. 9-12).

We moeten namelijk onderscheid maken tussen de vergeving die we als zondaars van God ontvangen waardoor ons eeuwig lot ten goede gewend wordt, en de vergeving die we als kinderen van onze Vader ontvangen voor zonden die we na onze bekering doen.

Over deze laatste vergeving, die te maken heeft met herstel van de goede betrekking tussen het kind van God en zijn Vader in Christus Jezus spreekt 1 Joh. 1:9 met de woorden:

“Als wij onze zonden belijden, Hij is getrouw en rechtvaardig om ons de zonden te vergeven en ons te reinigen van alle ongerechtigheid”.

Welnu, het beginsel van Matth. 5 enz. dat we in het koninkrijk werkzaam zagen, geldt ook voor de vergeving waarover 1 Joh. 1:9 spreekt. Als er iets is tussen onze broeder en ons en we willen hem niet vergeven en de gemeenschap met hem herstellen, dan zal God ook de goede betrekking met ons niet herstellen als we verkeerd doen. En op hetzelfde moment doen we al verkeerd, want we vergeven niet!

Anders gezegd: de betrekking tussen de Vader en zijn kind wordt vertroebeld, de praktische gemeenschap met de Vader is weg, en de vrede is uit het hart verdwenen.

In deze zin hebben we wel degelijk met het beginsel van het koninkrijk te maken. God regeert namelijk ook over ons en in zijn regering moet Hij ons kastijden en kan Hij geen gemeenschap met ons hebben als we zondigen en die zonde niet ootmoedig belijden. Het voorwaardelijke beginsel van het evangelie van Mattheüs betreffende de vergeving die God discipelen schenkt, geldt ook voor de vergeving of wel het herstel van gemeenschap tussen Vader en kind tijdens onze wandel hier op aarde.

De hier gegeven uitlegkundige verhandeling zal voor sommigen wel wat pittig zijn, omdat ze zich in de verschillende aspecten van de vergeving niet verdiept hebben. Daarom echter is een dergelijke uitleg echter juist nodig. De brieven van Paulus spreken over de vergeving die we hebben en die voor eeuwig ons deel is. Willen we van deze uitspraken de volle zegen ontvangen dan moet het onomstotelijk karakter van deze vergeving voor ons vaststaan. Als we ze echter vereenzelvigen met de vergeving van God in de regering hier op aarde dan zullen we aan het onomstotelijk karakter van de vergeving die met ons eeuwig heil te maken heeft gaan tornen.

Er is nog een tweede noodzaak voor deze uitlegkundige verhandeling. Er zijn namelijk ook gelovigen die zich baseren op wat Paulus in zijn brieven schrijft. Dat geeft immers het christelijk standpunt aan. Daarin hebben ze ook gelijk, maar ze weten de vergeving waarover in de evangeliën sprake is, niet daarmee in overeenstemming te brengen. Wat doen ze nu? Ze zeggen eenvoudig, dat we met die uitspraken niets te maken hebben. Zoals hiervoor uiteengezet hebben we echter in de belijdende christenheid wel degelijk met de beginselen van het koninkrijk te doen. Christen-zijn betekent discipel-zijn. De naam “christen” is in deze tijd slechts een andere aanduiding voor “discipel” (Hand. 11:26). En verder geldt het voorwaardelijke beginsel van vergeving evengoed voor de vergeving, die we als kind van de Vader ontvangen.

VERGEVING SCHENKEN

Moeten we alle kwaad vergeven?

We hebben Ef. 4:32 al voor onze aandacht gehad in verband met de vergeving van Gods kant, maar laten we dit vers nog eens bezien en dan letten op wat er staat ten aanzien van de vergeving die wij elkaar moeten schenken. Ik citeer de tekst nog eens:

“Maar weest ten opzichte van elkaar goedertieren, medelijdend, elkaar vergevend, zoals ook God in Christus u vergeven heeft”.

En dan vervolgt hfdst. 5:1 met:

“Weest dan navolgers van God als geliefde kinderen en wandelt in liefde...”

Wij moeten dus in het vergeven God navolgen. Willen we weten wat dat inhoudt, dan zullen we moeten nagaan hoe God ons vergeven heeft.

De vraag of we onze medemens en in het bijzonder onze broeder alle soort kwaad moeten vergeven wordt beslist door de vraag of God ons alle soort kwaad vergeven heeft.

Wel, in Psalm 103:3 lezen we “die al uw ongerechtigheden vergeeft”. Er is dus geen ongerechtigheid uitgezonderd van Gods vergeving. Aan Paulus, die de grootste van de zondaars is heeft God dan ook alle kwaad vergeven (1 Tim.1:15, 16).

En in Matth. 12:31 wordt eveneens gezegd dat er voor elke zonde en lastering vergeving is, met uitzondering van de lastering van de Geest 1).

1) Zie voor lastering van de Geest: Toets 5: “Het probleem van de zonde”.

Dus... ook wij moeten bereid zijn elke zonde te vergeven, anders zijn wij geen navolgers van God!

Moeten we altijd vergeven?

Ook voor deze vraag kunnen we teruggrijpen op een tekst, die in het eerste deel al aangehaald is. Ik denk aan Jesaja 55: 7 waar van God getuigt wordt “want Hij vergeeft veelvuldig”.

God vergeeft dus niet maar een enkel keertje. Nee, Hij vergeeft altijd weer, als wij met oprecht berouw tot Hem komen. In het nieuwe testament wordt dit punt wel heel sterk benadrukt. Als Petrus zijn gedachten daarover heeft laten gaan, vindt hij zevenmaal toch wel het maximum.

Dat is het getal, dat volmaaktheid inhoud! Zevenmaal is mooi genoeg. Wat zal hij beteuterd gekeken hebben, toen de Here Jezus hem antwoordde: “niet tot zevenmaal maar tot zeventig maal zeven maal” (Matth. 18:21, 22).

Dat is volmaakt in het kwadraat en dan met tien vermenigvuldigd. Daarmee wil de Heer zeggen: altijd!

In Lukas wordt het iets anders maar niet minder sterk gesteld. Het woord luidt daar:

“En als hij zevenmaal per dag tegen u zondigt en zevenmaal tot u terugkeert en zegt: Ik heb berouw, zult gij hem vergeven” (Lukas 17:4).

“Ga er maar aan staan” zouden wij zeggen. Tja, maar dit is Gods voorschrift! Met minder kan het niet toe! Stel u zich eens voor, dat werkelijk iemand u zeven maal per dag verkeerd behandelde en elke keer berouw toonde ... Zouden we na twee of drie keer niet zeggen: hoepel nou maar op?

Toch is dat fout. Zo doet God niet met ons en mogen wij niet met de ander doen!

Dus ... altijd vergeven!

Schoorvoetend of van harte?

Ook over de geest waarin we moeten vergeven laat de Schrift ons niet in het ongewisse. We moeten navolgers van God zijn. Welnu, dan moeten we ook van harte vergeven. God doet dat ook. De psalmist zegt het zo: “Want Gij o Here, zijt goed en gaarne vergevend” (Ps. 86:5).

Zo behelst Mattheüs 18:35 niet slechts de oproep om te vergeven, maar om dat “van harte” te doen.

“Als ik beter wordt geldt het niet”

Er zit aan het onderwerp van vergeving-schenken nog een heel belangrijk aspect, namelijk dat we nooit meer op het vergeven kwaad mogen terugkomen, en evenmin er in ons hart aan blijven denken.

We horen wel eens de uitdrukking: “Vergeven kan ik het wel, maar vergeten niet”.

Als daar mee bedoeld zou zijn, dat men zijn geheugen niet kan uitschakelen zou tegen deze uitspraak geen protest aangetekend behoeven te worden.

Zo is het echter niet. Men bedoelt er mee, dat men het kwaad de persoon toch altijd blijft toerekenen. Op een bepaald moment komt het dan weer boven en worden de oude koeien uit de sloot gehaald.

Dat is echter geen echte, onvoorwaardelijke vergeving.

‘t Is er mee als met die twee broers die in onmin met elkaar leefden. De jongste wilde het wel in orde maken, maar de oudste wilde van geen toenadering weten. De plaatselijke predikant probeerde de twee bij elkaar te brengen maar het lukte niet. Tenslotte werd de oudste broer ernstig ziek. De dominee zocht hem op en hoopte dat de ernst van zijn toestand hem er toe zou brengen de kwestie met zijn jongere broer op te lossen. Eindelijk kreeg hij na lang praten de zieke zo ver, dat hij zijn broer te woord wilde staan. Deze werd gehaald en de zieke, oude man wist het op te brengen de boeteling vergeving te schenken. Toen de jongere broer de kamer verliet, zag de predikant echter zijn hoop, dat de zaak nu echt uit de weg was, in rook opgaan, want de zieke keek zijn broer na en riep: “Maar als ik beter wordt geldt het niet!”

Zo’n vergeving is waardeloos. Zo vergeeft God niet! Hij vergeeft radicaal. We lezen: “Ik zal hun ongerechtigheid vergeven en hun zonden niet meer gedenken” (Jer. 31:34).

God brengt ze niet meer in rekening.

Zover het oosten is van het westen

Wat ik in een ander verband daarover schreef wil ik hier herhalen. In Psalm 103 merkt David op: “Zover het oosten is van het westen zover doet Hij onze overtredingen van ons” (vs. 12).

We zouden kunnen zeggen: God loopt ze niet meer achterna! Volgens Jesaja 38:17 getuigt Hizkia “Gij hebt al mijn zonden achter uw rug geworpen”.

God keert zich niet om om ze weer op te rapen!

In ditzelfde boek lezen we: “Ik vaag uw overtredingen weg als een nevel en uw zonden als een wolk” (Jes. 44:22). God laat ze niet weer condenseren!

De profeet Micha voorzegt: “Ja, Gij zult al onze zonden werpen in de diepte der zee” (7:19). En God vist ze niet weer op!

Zo moeten dus wij ook vergeven, willen wij navolgers van God genoemd kunnen worden. Een moeilijke opgave? Niet als we bedenken dat God ons zo vergeven heeft.

Moet er geen berouw zijn?

Ter voorkoming van misverstand wil ik nog op één ding wijzen, namelijk dat vergeving volgt op belijdenis. Men zou uit het voorgaande de conclusie kunnen trekken dat we dus zomaar zonder dat de ander met belijdenis komt vergeven. Dat is echter niet juist. De bereidheid om te vergeven moeten we altijd hebben, wat men ook misdaan heeft, maar de vergeving kunnen we pas schenken als de andere belijdt wat hij gedaan heeft. Aan de woorden, dat we onze broeder moeten vergeven, al is het ook zevenmaal per dag gaat namelijk deze uitspraak vooraf: “Geef acht op u zelf. Als uw broeder zondigt, bestraf hem; en als hij berouw heeft, vergeef hem”. Dat wil dus zeggen dat het kwaad met berouw erkend wordt. Zo goed als wij ten opzichte van God moeten belijden wat we fout deden, zo goed moeten we dat ten opzichte van elkaar. En dan pas volgt de vergeving. Dit verband vinden we ook in Jakobus 5:16. Daar staat: “Belijdt dan elkaar de misdaden”.

Dan volgt vergeving en kan er gebeden worden om genezing. De ziekte waarover Jakobus schrijft is kennelijk een kastijding van de Here ten gevolge van zonde (vgl. Joh. 5:14). Het gebed heft dan de kastijding op, zoals Elia's tweede gebed ook de kastijding van de Here over Israël ophief. Elkaar vergeven is dus geen zaak van "zand er over", laten we maar lief doen tegen elkaar. Nee, ware liefde kan het niet hebben, dat de broeder zondigt. Zij zal de broeder tot inkeer trachten te brengen en hem dan van harte vergeven. Dus niet tot inkeer brengen om zelf hersteld te worden van de smaad die de ander ons aandeed. Nee, tot inkeer brengen opdat de broeder hersteld en God geëerd wordt!

Wie bepaalt het berouw?

Maar wie bepaalt of mijn broeder wel oprecht berouw heeft? Er staat in Lukas 17:4: "Als hij zegt: Ik heb berouw". We kunnen niet in het hart kijken en moeten dus vertrouwen op zijn belijdenis. Tenzij wij weten dat de persoon in kwestie huichelt, doordat hij bepaald kwaad, dat we kennen, verzwijgt. Dit raakt echter meer het vlak van gemeentelijke tucht, dat ik hier buiten beschouwing wil laten. Het gaat me in dit hoofdstuk om zonde tussen twee broeders, waarvan elk wel weet wat er mis lag. Komt iemand dan tot erkenning van schuld, dan zullen we hem op zijn belijdenis onvoorwaardelijk vergeven.

Weest dan navolgers van God!

MAAR ... DE GEVOLGEN BLIJVEN

Kun je dan maar raak zondigen?

In het tweede deel van deze brochure is naar voren gebracht hoe ruim God de zondaar, die zich tot Hem bekeert, vergeeft. Ook zagen we dat de gelovige, die een zonde begaan heeft ruimschoots vergeving ontvangt als hij deze misstap belijdt. Dit zou de gedachte kunnen wekken, dat je dus maar raak kunt zondigen, want er is toch altijd vergeving voor je kwaad. Iemand die bekeerd is zal deze lichtzinnige gedachte echter niet koesteren, want hij weet, dat hij door zijn zonde God oneer aandoet en de Heilige Geest, die in Hem woont bedroeft. Christenen weten dat ze juist geroepen zijn om God te dienen en Hem te eren. Daar de liefde van God door de Heilige Geest in hun harten is uitgestort (Rom. 5:5) willen ze dat ook graag.

Zondigen heeft echter niet alleen tot gevolg dat God onteerd wordt, maar ook dat we onszelf als christenen schade berokkenen. In een paar punten wil ik de gevolgen van "het laten werken van het vlees in ons" aangeven:

1. Ons geweten beschuldigt ons, dat we verkeerd gedaan hebben. Als we dit kwaad niet direct belijden is het met onze gemoedrust, met de vrede in ons hart, gedaan. We zijn "de blijdschap over het heil", zoals David het noemt (Psalm 51:14), kwijt.
2. Als we niet tot inkeer komen zullen we ook de zekerheid van ons behoud gaan missen. We gaan eraan twijfelen of we wel echt een kind van God zijn.
3. Volharden we in het kwaad dan zal God ons tegenkomen met kastijding. Hij kan als Vader niet toestaan dat zijn kind zondigt. Het is zijn eer en tevens zijn liefde, dat Hij ons door kastijding wil terugbrengen.

Als we niet luisteren naar zijn woord, moet Hij ons zijn hand doen voelen 1)

1) Lijden, tegenslag e.d. zijn niet altijd een bewijs van kastijding voor bedreven kwaad. Deze kunnen ook ons van deel zijn, omdat God ons geloof wil louteren of ons voor bepaald kwaad wil bewaren. Zie toets 11: God en het lijden.

4. God wil ons niet alleen voor eeuwig behouden, Hij wil ons loon uitkeren (vergelijk 1 Kor. 3:10-15). Als de gemeenschap met God echter verbroken is, betekent dat verloren tijd voor de eeuwigheid.

Bijbelse voorbeelden

Enkele bijbelse voorbeelden kunnen dienen om het bovenstaande te illustreren. Als David gezondigd heeft beschrijft hij zijn toestand met de woorden:

“Want zolang ik zweeg, kwijnde mijn gebeente weg onder mijn gejammer de ganse dag; want dag en nacht drukte uw hand zwaar op mij, mijn merg verdroogde als in zomerse hitte” (Psalm 32:3, 4).

En in Psalm 51:14 lezen we de uitspraak, waar ik hierboven op doelde: “hergeef mij de blijdschap over uw heil”.

Die blijdschap was hij dus kwijt. Toen Petrus de Heer had verloochend, acht hem dat bitter verdriet. En toen de gemeente te Korinthe afweek bezocht God de gelovigen daar met ziekte en dood.

Terecht heeft iemand dan ook eens opgemerkt: “Kinderen van God zondigen niet goedkoop”. God laat zijn tuchtiging over ons komen opdat die ons tot inkeer zal brengen.

Zaaien en maaien

Het bovenstaande is al erg genoeg, maar er komt nog iets bij. Dat zouden we de wet van zaaien en maaien kunnen noemen.

Die wet houdt in, dat je het kwaad, dat je bedreef later zelf ondervindt. Denk eens aan Jakob, die zijn vader Izaäk zo schandelijk bedroog; later werd hij op bijna gelijksoortige wijze door zijn oom Laban bedrogen. Gaf Jakob zich uit voor de oudste zoon van Izaäk, Laban gaf hem zijn oudste dochter in plaats van zijn jongste. Nog eens heeft Jakob bedrog moeten ondervinden: van zijn eigen kinderen, die hem bedrogen met het kleed van Jozef Ook bij David zien we iets dergelijks. Hij heeft overspel gepleegd in zijn paleis; later bedrijft Amnon hoererij met zijn halfzuster en nog weer later pleegt Absalom ontucht met de bijvrouwen van zijn vader.

Hoewel Hij zeker niet ongestraft laat

In het geval van David hebben we uitdrukkelijk met kastijding van de Heer te doen. God vergeeft wel, maar Hij laat wat dit leven betreft de zonde niet ongestraft. Hier zien we het verschil tussen twee beginselen, namelijk vergeving en regering. God vergeeft het kwaad, maar in zijn regering gaat de tuchtiging door. Nathan zegt tegen David: “De Hethiet Uria hebt gij door het zwaard verslagen... Nu dan, het zwaard zal van uw huis nimmermeer wijken, omdat Gij mij hebt veracht”. En ook: “Ik zal uw vrouwen voor uw ogen weghalen en aan uw naaste geven, die zal bij uw vrouwen liggen op klaarlichte dag” (2 Sam. 12:9-11). Dit is ook letterlijk zo gebeurd. Moord en doodslag hebben in het huis van David geheerst: Amnon werd door Absalom gedood en later Absalom door Joab doodgestoken. En tijdens zijn opstand heeft Absalom de bijvrouwen van David onteerd op het dak van het paleis (2 Sam. 16:21, 22) zoals al gezegd.

Zo heeft God aan Israël, toen het niet het land wilde binnentrekken, vergeving geschonken: “Op uw bede schenk ik vergeving” (Num. 14:21). Maar daaraan voorafgaand staat: “De Here is lankmoedig en groot van goedertierenheid, vergevende ongerechtigheid en overtreding, hoewel Hij zeker niet ongestraft laat, maar de ongerechtigheden der vaders bezoekt aan de kinderen, aan het derde en vierde geslacht” (vs. 18).

Dat wil zeggen, dat die kinderen mee delen in de gevolgen van het kwaad. God had het volk in zijn geheel op hetzelfde ogenblik toen ze bij Kades Barnea in opstand kwamen kunnen verdelgen. Op voorspraak van Mozes deed Hij dat echter niet. Hij schonk vergeving, maar dat betekende niet, dat Israël nu toch het land direct zou binnengaan. Nee, ze zouden nog 38 jaar in de woestijn moeten omzwerven. En dat betekende dat hun kinderen onder de twintig jaar en degene die geboren zouden worden het harde bestaan in de woestijn zouden moeten verduren. Zelfs Mozes mocht als gevolg van zijn ongehoorzaamheid, - hij sloeg de rots in plaats van er tegen te spreken - het land niet binnengaan. En dit besluit bleef vast, hoe Mozes ook trachtte bij de Here een omkeer in beslissing te bewerken. Om nog even terug te komen op de zonde van David: God vergaf David zijn schuld; de doodstraf die hij rechtvaardig had verdiend werd niet voltrokken. Maar behalve de hierboven aangekondigde kastijding kreeg de koning ook te horen dat het kind dat bij Bathseba verwekt was, sterven zou. En hoe David ook smeekte en vastte, deze tuchtiging ging door.

Hier mag ik wel herinneren aan een woord uit de Psalmen: “Gij zijt hun een vergevend God geweest, hoewel wraak oefenend over hun daden” (Psalm 99:8; vergl. Ex. 32:43).

Wat de eeuwigheid betreft zijn al onze zonden vergeven, maar wat de Godsregering betreft - en dat heeft met ons leven te maken - maaien we wat we zaaien.

DE GEVOLGEN BLIJVEN

Behalve de kastijding van God brengt de zonde directe gevolgen mee, die nooit meer ongedaan gemaakt kunnen worden. Zo is er bij onszelf en bij anderen, die getuigen waren van onze zonde de herinnering aan het kwaad. Ook kan het zijn dat onze zonde later ook anderen bekend wordt.

Hoeveel ouders hebben zich niet moeten schamen voor hun kinderen toen die oud genoeg waren om te beseffen dat vader en moeder op het huwelijk vooruit gegrepen hadden. Ook kan onze zonde lichamelijke gevolgen hebben: denk aan geslachtsziekten, verminking bij roekeloos rijden of rijden onder invloed; faillissement bij speculaties, om maar enkele voorbeelden te noemen.

Het is er mee als met die jongen, die zijn ouders ongehoorzaam was en een leventje van plezier leidde. Iedere keer als hij zich misgaan had sloeg zijn vader een spijker in de balk van de schuur. Zoonlief trok zich echter van het vermaan van zijn vader niets aan. Eindelijk echter kwam hij tot berouw en beleed hij zijn zonden. Zijn vader nam toen een nijptang en verwijderde de spijkers ... maar de gaten getuigden nog van het verkeerde!

Zo laat ook onze zonde wonden na, bij onszelf en vaak ook bij anderen.

God wil die les gebruiken om ons te waarschuwen voor een weg die van Hem af zou voeren. Zeker, Hij vergeeft, en daar kunnen we niet dankbaar genoeg voor zijn, maar in zijn regering blijven de directe gevolgen bestaan en blijft ook dikwijls tuchtiging ons deel.

Laten we daarom net als Job “wijken van het kwaad”.